

मेरो देश

४. स्मृती सापकोटा

कक्षा : ६ 'क'

मेरी नदी पूर्वतिर काली पश्चिमतिर,
तेस्रो ध्रुव हाम्रे देशको सगरमाथा शिर ।
बलभद्र, अमरसिंह यो देशका शान,
कसै गरी भुक्त दिन्लाँ हाम्रो स्वाभिमान ॥

इतिहासको गौरव अनि गोर्खालीको देश,
प्रकृतिले भरिपूर्ण सुन्दर परिवेश ।
नेपालका गौतम बुद्ध एसियाका तारा,
सुन्दरताको व्यान गर्दा चकित पर्छन सारा ॥

ठुला नदी गण्डकी, कर्णाली र कोसी,
नागबेली हुँदै बग्छन्, पहाड हुँदै बँसी ।
उत्तरतिर अग्लाअग्ला हिमालका लहर,
देशलाई अघि बढाउन सबैको छ पहल ॥

रीतिरिवाज, परम्परा धर्म जोगाउने,
गुम्बा, बिहार, मठ मन्दिर छन् संसार चिनाउने ।
सिधा साधा मानिस बस्छन् सबको राम्रो बानी,
पर्यटक आएपछि खुसी हुँदै जानी ॥

हिमाल, पहाड, तराई मिली बनेको छ देश,
बहुजाति बहुधर्म, बहुभाषा भेष ।
मिलीजुली गराँ यहाँ एकजुट भई काम,
सबैभन्दा सुन्दर देश नेपाल हो नाम ॥

□ □ □

कुकुर

५. सिजुका गुरुड

कक्षा : २ 'ख'

कुकुर घर पालुवा जनावर हो । हामीले तिहारमा कुकुरलाई पूजा गर्छौं । कुकुर धैरै रडका
हुन्छन् । कुकुरको चार ओटा खुट्टा, दुइटा कान र आँखा हुन्छ । कुकुरले हाम्रो घरको रक्षा
गर्छ । कुकुरको एउटा पुच्छर र नाक हुन्छ । कुकुरको बच्चालाई छाउरो र छाउरी भनिन्छ ।

□ □ □

जड्गल

४. अनुश्रेया आचार्य

कक्षा : ४ 'ख'

जड्गल हो, वन्यजन्तु र
चराहरूको घर
काठ, दाउरा घाँस पात
जड्गलकै भर

पर्यटक नि आउने गर्दैन्
जड्गल हेर्ने भनी
कहिलेकाहीं जाने गर्दू
जड्गलतिर म पनि

जड्गलले नै पानी पार्छ
दिन्छ हरियाली
जहाँ जड्गल धेरै हुन्छ
त्यहाँ खुसीयाली

हरियो वन नेपालको धन
नारा नै छ हाम्रो
जताततै जड्गल देख्दा
लाग्छ मलाई राम्रो

अन्तिम परीक्षा

५. रेमन गुरुङ

कक्षा : ३ 'ख'

हामी सबैलाई थाहा छ अब हाम्रो अन्तिम परीक्षा नजिक आउँदै छ । त्यसैले हामी सबै जनाले मिहिनेत गरेर पढ्नु पर्दछ । आफूले नजानेको कुराहरू स्कुलमा शिक्षकहरूसँग सोध्नु पर्दछ । समयतालिका मिलाएर सबै विषयहरूलाई समय दिनु पर्दछ । त्यसैल, साथीहरू आजदेखि नै पढ्न सुरू गरौँ । परीक्षामा राम्रो अड्क ल्याएर आफ्नो बाबा-आमालाई खुसी पारौँ ।

“राम्रोसँग पढौँ, भविष्य उज्ज्वल बनाओँ ।”

महत्त्व

४. स्वर्ण राना

कक्षा : ४ 'ख'

कुनै राज्यमा एउटा राजा थिए र उनको एउटा सानो गाउँ थियो । त्यस गाउँका मानिसहरू खेती किसानी गरेर जीवन चलाउने गर्दथे । गाउँले लगाएको खेती भँगेरा चराहरू आई, खाने गर्दथे । एक दिन एक लोभी किसानलाई भँगेराहरूले अन्न खाएको देखेर धेरै रिस उठ्यो । त्यस किसानले राजालाई खबर गरेछ । राजाले त्यसको हल निकालेछन् । राजाले भएको जति पनि भँगेराहरू छन्, सबैलाई मार्ने आदेश दिएछन् । जसले चरा मारेर लिएर आउँछ, उसलाई पुरस्कार दिने निर्णय गरे र घोषणा पनि गरे । सबै गाउँले मिलेर सबै भँगेराहरू मारेछन् । एउटा पनि भँगेरा जीवित राखेनन् । त्यसको केही दिनपछि सबै अन्नमा किरा लागेछ र सबै बालीहरू किराले खाइदिएछ । त्यसपछि गाउँमा अनिकाल लागेछ । वास्तवमा भँगेराले अन्न नखाएर बालीमा बसेका किराहरू पो खाएको रहेछन् । त्यसपछि राजा र गाउँले चराहरू मार्न हुँदैन, त्यसको पनि आफै महत्त्व हुन्छ भनेर थाहा पाएछन् ।

मेरो विद्यालय

४. श्रीयशा ढेवाजू

कक्षा : ४ 'क'

ज्ञानको मन्दिर हो मेरो विद्यालय
शिक्षाको ज्योति हो मेरो विद्यालय ।

साथीहरूसँग हाँस्ने, खेल्ने
रमाउने मेरो विद्यालय ॥

गुरु, गुरु-आमाको माया
पाउने मेरो विद्यालय ।

त्यसैले मलाई प्यारो लाग्छ मेरो विद्यालय
मलाई माया लाग्छ मेरो विद्यालय ॥

बालबालिकाको दायित्व

४. सिम्रोन कुँवर

कक्षा : ९ 'ग'

बालबालिकाले आफ्ना लागि बुवा-आमाले गरेका त्याग महसुस गरेर आफ्ना बुबा-आमालाई सम्मान र आदर गर्नुपर्छ । अभिभावकको परिश्रम र मेहनतको महत्त्व बुझेर दुःख सुखमा उहाँहरूलाई साथ दिनुपर्छ । उहाँहरूका कर्तव्य र जिम्मेवारीलाई बुझेर आमा बुबालाई सुखमा पाल्ने लक्ष्य लिनुपर्छ । उहाँहरू रिसाए तापनि कराए पनि बालबालिकाले आफ्नो निम्न गर्नुभएको त्याग महसुस गर्नुपर्छ । निस्वार्थ भाव राखेर बुवा आमाप्रति माया व्यक्त गर्नुपर्छ । उहाँहरूको घरेलु कार्यमा सहायता गर्ने जस्ता साना सहयोगले पनि उहाँहरूमाथिको तनाव घट्छ भने हामीले उहाँहरूको भावनाको कदर गर्नुपर्छ । उहाँहरू नै हाम्रा ईश्वर हुन्, जसले हामीलाई यस पृथ्वीमा जन्म दिएर हुक्काउनुभयो भन्ने विश्वास राख्नुपर्छ । बुवा र आमासँग बिताएका पल हाम्रा लागि बहुमूल्य बनाउनुपर्छ । बुवा आमाको आर्थिक, सामाजिक र शारीरिक स्थिति हेरेर, बुझेर मात्र उहाँहरूसँग आफूलाई चाहिएका सरसमानको माग गर्नुपर्छ । अन्ततः अभिभावक र आफ्ना बालबालिकाबिचको अटुट माया-ममता र प्रेम भरिपूर्ण मात्रामा हुन्छ । आमा-बुवाले बालबालिकाका निम्न परिश्रम र हेरचाह गर्नु हुन्छ भने बालबालिकाको दायित्व उहाँहरूलाई आदर माया र ममता दिनु हो ।

आमा

५. सम्पदा थापा

कक्षा : ३ 'क'

आँसुको तालबिचमा पनि हाँस्न सिकायौ मलाई ।

संसारमा एकलै भए पनि सङ्घर्ष गर्न सिकायौ मलाई ।

नौ महिना गर्भमा लिई नौलो संसार देखायौ मलाई ।

देशको लागि केही गर्न भनी हुक्कायौ मलाई ।

अत्याचार र अन्यायका विरुद्ध छाती खोलेर बोल्न सिकायौ ।

वीर सहिदहरूलाई जन्म दिने नेपाल आमा तिमी हौ ।

आफ्नो छातीभरि पीडा लुकाउने आमा तिमी हौ ।

सन्तानको लागि हाँसिदिने आमा तिमी हौ ।

विद्यार्थी जीवन

४. दिया प्रधान

कक्षा : ९ 'ख'

सामान्यतया शिक्षा आर्जन गर्ने उद्देश्यले विभिन्न शैक्षिक संस्थामा अध्ययन गर्ने व्यक्तिहरूलाई विद्यार्थी भनिन्छ । यही समयमा उनीहरूले धेरै कुराहरू सिक्छन् । यस समयमा उनीहरूको शारीरिक तथा मानसिक विकास हुन्छ र कुनै पनि चिन्ताबिना आफ्नो बालापनको रमाइलो लिन्छन् । विद्यार्थी जीवन एकदमै महत्त्वपूर्ण समय हो । यस समयमा उनीहरूले शिक्षाको साथसाथै जीवनका बारेमा बुझ्ने र सिक्ने गर्दछन् ।

विद्यार्थीको पहिलो काम भनेको अध्ययन गर्नु हो तर धेरै जसो विद्यार्थीहरू किताबी ज्ञानमा मात्र सीमित हुन्छन् । हामीले किताबी ज्ञानका साथसाथै अन्य कुराहरू पनि जान्नु पर्दछ । विभिन्न तालिमहरू लिने, स्कुल तथा समाजमा हुने कार्यक्रमहरूमा सहभागी हुने आदि कार्यले विद्यार्थीलाई सिर्जनात्मक बनाउँछ । घरलाई पहिलो पाठशालाका रूपमा लिइन्छ त्यसैले घरका ठुला सदस्यहरूले उनीहरूलाई राम्रा बानीहरूको विकास गराउने, स्वास्थ्यको बारेमा जानकारी दिने साथै के गर्न हुने र के गर्न नहुने जस्ता कुराहरूमा ध्यान दिए विद्यार्थीको राम्रो चरित्र निर्माणमा सहयोग गर्दछ । विद्यार्थी जीवन मानिसको लागि एकदमै महत्त्वपूर्ण समय हो । ठूलो भएपछि हामीले सम्भन्न भनेको नै हाम्रा विद्यार्थी जीवनका दुःख सुखका समय हुन् । मानिसको सफलता पनि उसको विद्यार्थी रहँदाका कार्यहरूमा निर्भर रहन्छ । समयसँगै बढ़ौ जाँदा विद्यार्थीहरू पनि परिवर्तन हुँदै जान्छन् । उनीहरूको प्रमुख उद्देश्य भनेकै जीवन सफल बनाउनु हो ।

विद्यार्थीहरू देशको भविष्यका कर्णधारहरू हुन् त्यसैले उनीहरूलाई उचित शिक्षा, जीवन उपयोगी सिप र तालिम दिनु आवश्यक हुन्छ । एक असल विद्यार्थीले पछि गएर समाज र देशको लागि राम्रो काम गर्न सक्छ । मानिस असल र खराब मार्गतर्फ लाग्ने सम्भावना पनि विद्यार्थी जीवनमा नै बढी हुन्छ त्यसैले विद्यार्थी जीवनलाई सही रूपमा प्रयोग गरे हामी सफलताको शिखर चुम्न सक्छौं ।

‘अविस्मरणीय दिन’

४. गरिमा रानाभाट

कक्षा : ९ ‘क’

२०७६ माघ २१ गते, शनिवार

मन नलागी नलागी आज म बिहान ५ बजे उठौँ । जाने कि नजाने भन्ने विषयमा आमा र बुबाको छलफल भयो । उठ्नको अल्छीले दाइ र मैले नजाने कुरा जनायौँ । अन्ततः त आमाको नै जित भयो । आजको दिन हामी नयाँ ठाउँको अवलोकन गर्न जाने भयौँ । त्यसपछि म जुरुक्क उठौँ र मुख धोएँ । खाजा खाएँ र अस्ति भर्खर किनेको नयाँ लुगा लगाएँ । हामी सबै तयार भयौँ र घरबाट निस्कियौँ ।

हामी गाडीमा बस्यौँ र हाम्रो गन्तव्यतिर लाग्यौँ । दमौलीमा बस रोकियो र हामी केही खान एउटा सानो खाजा घरमा पस्यौँ । जाडोको महिनाले गर्दा कुहिरोले सबै ठाउँ ढाकेको थियो । कुहिरोले ढाके तापनि दृश्य अत्यन्तै राम्रो थियो । हामीले त्यहाँ केही फोटाहरू खिच्यौँ । मलाई अलि असहज भयो र शौचालयमा पसेँ । म पहिलो चोटि महिनावारी भएँ । मनमा चिसो पस्यो एकदमै डर लागेको थियो । मनमा धेरै कुरा चल्यो, जसोतसो गरेर आफूले आफूलाई समालेर आमालाई भनेँ । महिनावारीको बारेमा धेरै ज्ञान हुँदा हुँदै पनि मनमा डर लागिरह्यो । आमाले मलाई सेनेटरी प्याड किनेर दिनुभयो । महिनावारी हरेक महिलालाई हुन्छ, यो प्रकृतिको नियम हो, महिनावारी हुनु भनेको आमा बन्न योग्य हुनु हो भन्दै आमाले मलाई सम्भाइरहनु भयो । अलिअलि डर भाग्न थाल्यो । केही कुराको परवाह नगरी हामी हाम्रो गन्तव्यतर्फ लाग्यौँ । पहिलो पटक महिनावारी हुँदा आफ्ना दाइ, भाइ, बुबा र घरको अरू पुरुष सदस्यहरूलाई हेर्न नहुने, पूजा सामग्री हुन तथा मन्दिर जान नहुने, महिनावारी हुँदा फूलहरूलाई छोएमा मर्ने, छुटै भुइँमा सत्नु पर्ने कुरा मेरी हजुरआमाले भन्नुहुन्थ्यो । ती कुराहरू मनमा चलिरहेका थिए ।

अन्त्यमा हामी हाम्रो गन्तव्य गोर्खामा पुग्यौँ । हामी बसबाट भरेर गोर्खा दरबारको बाटो हुँदै गोर्खा कालिकाको मन्दिर जान अघि बढ्यौँ । बाटो ठाडै उकालो थियो । मन्दिर दर्शन गरेर फर्किनेहरूसँग मन्दिर पुग्न कति समय लाग्छ भनेर सोध्दै हिँड्यौँ । आधा बाटो हिँडेपछि बिचतिर अलिअलि खाने कुरा पाइने दोकानमा पानी किनेर खायौँ । एउटा ठाउँमा आराम गर्दै चाउचाउ बिस्कुट आदि खायौँ । एउटा बाँदर आएर दोकानमा मान्छे नभएको मौका पारेर त्यहाँ भएका केराहरू लिएर भाग्यो । त्यो दृश्य देखेर मलाई निकै हाँसो लाग्यो । त्यसपछि हामी बिचबिचमा फोटो खिच्दै मन्दिरको बाटो उकालो लाग्यौँ ।

*****
हामी मन्दिर त पुग्याँ तर मन्दिर पुगेर पनि बाहिरबाट मात्र दर्शन गच्याँ । महिनावारी हुँदा
पूजाको सामग्री छनु हुँदैन, मन्दिरभित्र पस्नु हुँदैन भन्ने मान्यता थियो त्यसैले मैले बाहिरबाटै
दर्शन गरेँ । मेरी आमा, मेरा बुबा र दाजुले मलाई नराम्रो लाग्छ भनेर आफूहरू पनि मन्दिरभित्र
जानु भएन । बाहिरबाट नै दर्शन गरी हामी मन्दिरबाट फर्कियाँ ।

गोखा दरबारमा आइपुगेपछि हामीले त्यहाँ राखिएका ऐतिहासिक वस्तुहरूको अवलोकन गर्दै
फोटो खिच्दै त्यहाँबाट फर्किएर हामी बसपार्क आयाँ र खाना खाई गाडी चढेर पोखरा घरतर्फ
प्रस्थान गच्याँ । मेरो पहिलो महिनावारी भएकोले मेरी आमाले मलाई गाहो भएको छ, पेट
दुखेको छ र ? भनेर सोधिरहनुभएको थियो । महिनावारी हुँदा लुक्नुपर्ने चलन थियो । मेरी
आमा दोधारमा पर्नुभयो । उहाँले मलाई एक रात भए पनि मेरी साथी कविताको घरमा राख्ने
सोचिरहनुभएको थियो तर मेरा बुबा र दाइले राख्नुपर्नै भनेपछि उहाँले मलाई साथीको घर
नराख्ने निधो गर्नुभयो । त्यसपछि हामी घर आइपुग्याँ । घर आइपुरदा निकै रात बितिसकेको
थियो । बाटोमा नै खाना खाएर आएकोले गर्दा भोक थिएन । सबै जना बाटोमा नै लुगा फेरी
हात मुख धोएर आजको दिनको चर्चा गर्दै सुन्ने तरखर गच्याँ ।

पहिलो महिनावारी भए पनि म आफै घरको न्यानो आरामदायक ओद्ध्यानमा सुन्ने तरखर गरेँ
। मलाई हाम्रो देशका कति भेगमा भएका छाउपडी प्रथाबाट पीडित महिलाहरूको दर्दनाक
अवस्थाको बारेमा याद आइरहयो । कतिपय महिलाहरूको महिनावारी भएर छाउगोठमा बस्दा
बलात्कार भएर सर्पले टोकेर मृत्यु भएको छ । महिनावारीका बहसहरू दिनहुँ पत्रपत्रिकामा
पढ्छ्यौं, सामाजिक सञ्चालमा देख्छ्यौं । छाउपडीको बहसले कहिलेकहीं अन्तर्राष्ट्रिय जगत्
तातेको पनि देख्छ्यौं । सहरका हामी देशको समस्यामा तर्क गर्न सबैभन्दा अधि सरिहाल्याँ ।
सुख के हो देखेर र भोगेर मात्र थाहा हुन्छ । महिनावारी हुँदा गोठमा बस्नु हाम्रो देशका कतिपय
भेगको परम्परा भइसक्यो । जानेर होइन, नजानेर साना नानीहरू जे देख्यो त्यही सिक्छन् र
सयाँ वर्षदेखि हरेक नानीहरूले छाउगोठलाई नै देखे, त्यही नै त्यस ठाउँको लागि सामान्य
भइदियो । ठ्याक्कै हाम्रो नछुनीबारे जस्तै त्यसैले सबैले महिनावारीलाई सामान्य लिअँ र
छाउगोठको अन्त्य गराँ ।

हरेक कुरा सम्भाउने साथीको जस्तै व्यवहार गर्ने आमा पाएकोमा मैले आफूले आफैलाई
भाग्यमानी सम्भन्धु । बेलुका ९ बजे दैनिकी लेख्न सुरु गरेको अहिले बेलुकाको १० बजिसक्यो
। आज निकै थाकिएकाले निद्रा पनि लाग्यो । अब सुत्थु !

*****

रुख

४. अन्जली रानाभाट
कक्षा : ७ 'ख'

रुख पृथ्वीको हराभरा चिज
कहाँबाट आयो होला यति धेरै बीज
अनेक छन् बोटबिरुवा र तिनका काम
त्यही रुखको फल बेची कमाऊन् किसानले दाम

रुखबिना सबैलाई हुन्छ गाहो बाँच्न
रुखबिना चराचुरुड्गी कहाँ पाउँछन् र नाच्न
एउटा रुख काटेमा रोपौं अनेक रुख
हराभरा रुख भए हुन्छ जीवन सुख

रुखबाट पाउँछौं हामीले अनेकथरी फल
त्यही ताजा फलले छ स्वास्थ्य सफल
जीवजनावरको बास बस्ने रुख तिनको घर
जताततै हरियाली बनाउने हामी सबको रहर

नेपालीको वीरता

५. सन्देश सापकोटा
कक्षा : ८ 'ग'

नेपालीको त्यो वीर गाथा
सुनाऊ सन्तानलाई त्यो आज

पुर्खा लडे पराक्रमी अनि वीर बनी
चिनिएका छौं आज हामी तिनै वीरका सन्तति भनी

पुर्खा लडे घाम र पानी नभनी
आज भयौं हामी मात्र मागेर खानी

लडे अमर सिंह लडे वीर भक्ति
भई नेपालको शक्ति

उत्रिए मत्युको मैदानमा उनी
मर्नलाई हैन मार्नलाई भनी

नेपाल : स्वर्गीय भूमि

कृ. आशिष अधिकारी
कक्षा : ९ 'क'

विश्वमा किन सानो मानिन्छ देश मेरो ?
पहिला बुझ यहाँको विशालता र सेरोफेरो
अरू राष्ट्रजस्तै विकसित नभए पनि
प्रकृतिको कुरा गछौं भने सबैभन्दा धनी ।

जलस्रोतको दोस्रो धनी हो मेरो देश
फरक जाति, फरक भाषा, फरक भूषा वेष
विविधता छ, त केवल हिमाल, पहाड र तराई
तर हामी नेपाली हाँ हेर, कोही छैन पराई ।

राज गर्ने आशमा त कयौँ आए, कयौँ गए
वीर गोखाली हाम्रा पुर्खा पनि सहिद नै भए
लाखौँ तोपको अगाडि हाम्रो खुकुरीको भय
अझै पनि दिनुपर्छ र, नेपालको परिचय ?

सहिदहरू त लागेकै थिए, देश बचाउन अटुट
अझै पनि पछि हट्टैनौँ हामी वीर गोखाली सपुत
देशद्रोहीलाई जीवित राख्दैनौँ, अझै छ ज्वाला खुनमा
गर्व गछौँ हामी सबै वीर नेपाली हुनुमा ।

नेपाली संस्कृति र रीतिरिवाजको संसारभरि छ, गुनगान
भौतिक बनोट सानो भए पनि संसारभरि छ, ठुलो सान
बयान गर्न सकिनैन अमूल्य इतिहास र गाथा
शिर त उच्च छ, नै हाम्रो, अझ उच्च सगरमाथा ।

इतिहास त अनमोल छैदै छ, अहिले पो आयो भष्टाचार
देशमा बढ्दै गयो अपराध, बढ्दै गयो अत्याचार
यस विरुद्ध हामी सबै मिली हात उठाउनुपर्छ
तब मात्र अपराधीको नकारात्मक विचार मर्छ ।

ग्लोबल कलिजियट स्कुलमा मेरो १ वर्ष

४. अनन्यराज सापकोटा

कक्षा : १ 'ग'

मेरो नाम अनन्यराज सापकोटा हो । म द वर्षको भएँ । म पोखरा-१२, साभामाबस्थु । म ग्लोबल कलिजियटमा कक्षा १ 'ग' मा पढ्छु । म यो स्कुलमा पढेको १ वर्ष भयो । मैले यस विद्यालयबाट धेरै ज्ञान हासिल गरिसकेको छु । यस विद्यालयमा म सबैभन्दा पहिला इन्ट्रान्स परीक्षा दिन गएको थिएँ । यो परीक्षामा मेरो नाम पनि निस्कियो । अनि मेरो बाबाले यस स्कुलमा भर्ना गरिदिनुभयो तर कोरोनाले गर्दा स्कुल गएर पढ्न पाइएन । अनलाइन कक्षाहरू भए । मलाई ग्लोबल स्कुलको बिल्डिङमा नै गएर पढ्न मन लागेको थियो । अनलाइन कक्षामा पनि प्रार्थना कार्यक्रम र अरू कार्यक्रम हुँदा मलाई रमाइलो हुन्थ्यो । मैले भाग लिएर कुनैमा प्रथम, कुनैमा द्वितीय र कुनैमा तृतीय हुन्थ्यैँ । केही महिना पछि बल्ल स्कुल नै गएर पढ्न पाइयो । सुरुको दिनमा त म छक्कै परेँ किनभने कति धेरै विद्यार्थी र बसहरू थिए । स्कुलको भवन पनि निकै ठूलो देखेँ । अनलाइनमा पढाएका टिचरहरूलाई देख्दा त कति रमाइलो भयो । प्रार्थना कार्यक्रममा प्रश्न सोधेको पनि मलाई रमाइलो लाग्छ । मैले धेरै पटक उत्तर दिएको छु । प्रार्थना कार्यक्रममा टिचरहरूले अड्ग्रेजी बोल्दा मैले अलि अलि बुझिनँ अनि म टिचरसँग गएर सोध्छु । मैले तीन वटा परीक्षा दिइसकेको छु । ती सबैमा म मेरो कक्षाको प्रथम भएको छु । अब १ कक्षाको पढाइ सकिन लागेको छ । मैले यो स्कुलमा पढेको १ वर्ष भैसक्यो । पुरस्कार पाउने दिनमा त म भन् खुसी हुन्छु होला । अहिले त म मेरो कक्षाको मनिटर छु ।

आमा

४. श्रद्धा क्षेत्री

कक्षा : ४ 'क'

नौ नौ महिनासम्म कोखमा राखी हुर्कायौ आमा तिमीले मलाई हिँड्न, पढ्न र लेख्न सिकायौ । जब म सानी थिए तिमी मेरो साथी बन्यौ । म ठुली भए मलाई पढ्नको लागि पैसा चाहियो । तिमीले दिन रात तिर्खा र भोकलाई पनि बिर्सेर पसिना बगाएर मलाई पढायौ । म त्यो गुन कहिले पनि बिर्सिने छैन । म कहिले पनि पराई घर जाने छैन । म तिमीलाई जहिले पनि साथ दिने छु । तिमीलाई खुसी दिने मेरो इच्छा छ । तिम्रो सपना पूरा गर्नु मेरो लक्ष्य छ ।

*****

हाम्रो बन्दीपुर

४. काव्य थापा मगर

कक्षा : २ 'ग'

मेरो गाउँ तनहुँ जिल्लाको बन्दीपुरमा पर्छ । मेरो बन्दीपुर एउटा रमणीय सुन्दर, शान्त र स्वच्छ हावापानी भएको पर्यटकीय स्थल हो त्यसैले यसलाई पहाडकी रानी बन्दीपुर भनेर चिनिन्छ । यहाँ थानीमाई, खड्कामाई, बिन्धवासिनी जस्ता धार्मिक स्थलहरू छन् । साथै घुम्नका लागि तीनधारा, टुँडिखेल, सिद्धगुफा जस्ता स्थलहरू पनि छन् । यहाँबाट माछापुच्छे, अन्नपूर्ण, हिमाल चुली जस्ता रमणीय हिमशृङ्खलाहरू देख्न सकिन्छ । डुम्रे-बन्दीपुर केवलकार पनि निर्माणधिन अवस्थामा छन् । यहाँ ढुङ्गा छाएका पुराना शैलीका घरहरू छन् । जसले गर्दा मेरो गाउँ बन्दीपुर रमणीय छ ।

मेरो देश नेपाल

५. वर्षा थापा

कक्षा : ५ 'ग'

म नेपाली हुँ । मेरो देश नेपाल हो । मलाई मेरो देश नेपालको धेरै माया लाग्छ । मेरो देश नेपाल एशिया महादेशमा रहेको सानो अनि विश्वकै एउटा अत्यन्त सुन्दर राष्ट्र हो । यहाँको हावापानी र प्राकृतिक वातावरण असाध्यै रमणीय छ । नेपालमा धेरै हिमाल, पहाड र नदीनालाहरू छन् । संसारको सबैभन्दा अग्लो हिमाल सगरमाथा पनि यहाँ छ । हिमाल सगरमाथा पनि नेपालमै छ । यहाँ वन, जड्गल, लेक बैसी र रमणीय हरिया फाँटहरू पनि छन् । मेरो देश नेपालमा धेरै जाति, धर्म, भाषा तथा विभिन्न रहनसहन भएका मानिसहरू बस्दछन् । यहाँ किसिम किसिमका कला संस्कृति, चाडपर्व, परम्परा तथा रीतिरिवाजहरू छन् । त्यसैले मेरो देश नेपाललाई थरीथरीका फूलहरूको एउटा सुन्दर माला पनि भनिन्छ । त्यसैले मलाई नेपाली हुनुमा गर्व लाग्छ ।

पैसाले खुसी किन्न सकिँदैन

४. आयुष्मा थापा

कक्षा : ६ 'ख'

हावा सरर, धाम भलमल, खेतमा काम गरिरहेको किसानले खलखल पसिना बगाइरहेको छ। एक मनोहर गाउँमा हुर्किए कि छोरी आफ्नो प्यारो बुबाको मिहिनेतको कमाइका कारणले विदेशबाट फर्किएकी छिन् तर त्यही छोरी घर फर्किरहेको बेला उनले खेतमा काम गरी रहेको किसानलाई देखेर भन्न थाल्छन्, "यो सबै मिहिनेत र श्रम गरेको के काम छ र ? यसो गर्नुभन्दा त खुरु खुरु विदेश जाने, दुई तीन वर्षमा काम गर्ने, राम्रो राम्रै पैसा कमाउने अनि फेरि घर फर्किने। खेतीपाती गर्दा त दाम पनि कहाँ पाइन्छ र ? यो कुरालाई किसानले धेरै नसोचीकन भन्न थाल्छ, हेर नानी ! तिमीले सोध्यौ यस परिश्रमले त मेरो घर चल्छ। पैसा कमाइएको मास्नको लागि नै त हो नि। मैले यसो गर्नाले घरको दुई छाक मिल्छ। विदेश जानु नराम्रो त कहाँ हो र तैपनि आफ्नै पाखामा, हिमालको काखमा बस्दा त छुट्टै आत्मालाई सन्तुष्ट गराउँछ। आफ्नो परिवारको साथमा पलेटी मारेर बस्नु र एकलै खाने टेबलमा बस्नुमा कति फरक छ। पैसाले सुविधा र सहज जीवन त किन्न सक्ला तर खुसी खरिद गर्न कहाँ सक्छ र"? उनले यो कुरा थारै बुझ्न र घरतिर लाग्न्छन्। उनी घर पुगदा अलिक अँध्यारो भइसकेको हुन्छ। उनलाई आमाले, 'तिमी नुहाऊ, म खाना बनाउँछु ' भन्नुहुन्छ र खाना बनाउन थाल्नुहुन्छ। उनी तीन वर्षपछि बल्ल आफ्नो परिवारका साथ बसेर रमाइलो गरेकी हुन्छन्। उनलाई एकासि त्यस किसानका शब्द याद आएको हुन्छ। उनी यस ख्यालमा राति सुत्न पनि सकेकी हुन्नन्। राति निदाएकी उनी बिहान सबैरे उठिछ्न र चिसो पानीले खलल्ल बल्ल बल्ल नुहाउँछन्। उनले बुबाको हात सघाउन भनेर खेतमा गएर काम गर्न थाल्छन्। उनी फेरि त्यही किसानको शब्दहरूका यादमा डुबेकी हुन्छन् र यसपालि उनको बुबाले, 'के भयो र छोरी ? यहाँ आएदेखिबाटै निराश देखिएछौ ।' भनेर सोध्नुहुन्छ। छोरीले कुरा बुझिसकेर मुस्कुराउदै भन्छन् त्यस्तो त केही हैन बुबा तर मैले यति बुझेकी छु कि पैसाले खुसी किन्न सक्दैन रहेछ ।' बुबा आँखाबाट आँसु झार्दै 'मेरी छोरी ठुली भइद्देहे' भनेर सुम्म्याउनुहुन्छ।

महान् पिता

४. सोनीशा रानाभाट

कक्षा : ६ 'ख'

तातेताते गर्दै सन्तान हुकाउने महान् पिता
सकिन्त कहिल्यै उनको गाएर गुणको गीत ।

सत्कर्म गर्ने प्रेरणा सबलाई पिताले नै दिन्छन्
दुःख कष्ट जे पर्दा पनि पिताले नै जिम्मा लिन्छन्

पिताको छायामा सधैँ हुन्छौँ हामी सुरक्षित
हाम्रो उज्ज्वल भविष्यमा गर्दैन् पिताले नै हित ।

शिर निहुराई नमन गर्दू पितालाई श्रद्धा गरी
आजको मात्रै होइन पिता पूज्य होऊन् सधैँभरि ।

बुहारी

५. अनुस्का गुरुड 'क'

कक्षा : ६ 'ख'

आफ्नो छोरी घरमा खुसी हुँदा मन खुसी हुन्छ तर बुहारी खुसी छ भने राम्रो लाग्दैन ।

ज्वाइँले छोरीलाई सहयोग गर्दा राम्रो लाग्दै तर आफ्नो छोराले बुहारीलाई सहयोग गर्दा
फरिया मन्त्री रे छोरी जिन्स लगाउँछे आधुनिक रे तर बुहारीले त्यही जिन्स लगाउँदा लाज
नभएकी रे ।

छोरी घरमा एकलै काम गर्दा छोरी थाक्छे रे तर बुहारी दिनभरि मरीमरी काम गर्दा पनि
काम न काज रे ।

छोरीको सासू र नन्दले काममा सहयोग नगर्दा कत्रो चिन्ता रे तर बुहारीलाई तनावै तनाव
दिएर काम लगाउनु चाहिँ ठिक रे ।

छोरीलाई सासू ससुराले कराउँदा रिस उठ्छ तर बुहारीलाई कराउँदा सम्झाएको रे ।
छोरीलाई रानी जस्तो बनाएर राख्नुपर्ने बुहारीलाई नोककर जस्तो व्यवहार गर्ने ।

मान्छेले किन बिसन्छ त्यो बुहारी पनि कसैको छोरी हो भनेर ?

आफूलाई परिवर्तन गर्नुस् समाज आफैं परिवर्तनशील हुन्छ ।

दुःखसुख

४. अद्वित पौडेल

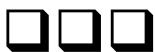
कक्षा : ५ 'ख'

सधैं छ दुःख, सधैं छ पीडा
पीडा मेटिने कहिले पो होला
विद्यालय जाने बोकेर भोला
धेरै पढने कसरी होला ?

सधैं सिपलाई अगाडि बढाउन्
धेरै पढी आफूलाई ठूलो मानिस बनाउन्
निराशामा कहिल्यै नफर्किन् हेर
खुकुरीको कस्तो छ धार

कछुवालाई हेर रोकिँदैन कहिल्यै
त्यस्तै बन्न सिक अहिल्यै
पसिना भारी मिहिनेत गर्नू
अनि सधैं भरि खुसी रहनू

सधैं छ दुःख, सधैं छ पीडा
अघि बढौं समस्या जे होला
धेरै परिश्रम गरे, पसिना बगाए
पछि गई, ठुलो मानिस बने

सातसम्बन्धी रोचक जानकारी

४. वैभव थापा

कक्षा : ४ 'ग'

एक हप्तामा सात दिन हुन्छ । विवाहमा सात फेरो लिइन्छ । वरवधूले सात वचन लिन्छन् । अनि त्यो सात फेरोमा सात जन्मसँग साथ रहने वचन लिइन्छ । आकाशको इन्द्रधनुषमा सात रडग हुन्छन् । हाम्रो शरीरमा सात चक्र हुन्छन् सङ्गीतमा सा, रे, ग, म, प, ध, नि सात सुर छन् । यो संसारमा सात वटा समुद्र छन्, सातवटा महादेश छन् । संसारमा सात आश्चर्यजनक कुरा छन् । क्रिस्टियानो रोनाल्डो र धोनीको जर्सी नम्बर पनि सात हो । मानिन्छ कि यो संसारमा हामी जस्तो देखिने सात व्यक्ति हुन्छन् । हिन्दु धर्म ग्रन्थमा सात ऋषिको उल्लेख गरिएको छ । त्यसलाई सप्तर्षि भनिन्छ, बाइबलमा सात चर्चको उल्लेख गरिएको छ । संसारमा सात अड्कलाई शुभ मानिन्छ ।

पुतली

४. ओमिसा गुरुङ

कक्षा : ४ 'ग'

आई सानी पुतली मेरो बगैँचामा
फूलको रस चुसेर गई घरमा

भोलिपल्ट पनि आई आफ्नो साथी लिएर
फूलै फूलमा नाची खुसी भएर

हेर्दा हेर्दै ठुली भई मेरी सानी पुतली
साथीसँग खेल्दा खेल्दै घर जान भुली

पुतलीलाई देख्दा मेरो मन रमाउँछ
म पनि पुतली बनूँ बनूँ भैलाग्छ ।

हाम्रो राष्ट्रिय भन्डा

४. करिशमा खत्री

कक्षा : ५ 'ग'

संसारका सबै राष्ट्रका आ आफ्नै राष्ट्रिय भन्डाहरू छन् । हाम्रो देश नेपालको पनि आफ्नै राष्ट्रिय भन्डा छ । भन्डा राष्ट्रको गौरव र राष्ट्रियताको प्रतीक चिह्न पनि हो । कुनै पनि राष्ट्रको भन्डाले त्यस राष्ट्रको इतिहास, परम्परा, संस्कृति र जीवन पद्धतिलाई अङ्गालेको हुन्छ । राष्ट्रिय भन्डाले राष्ट्रिय भावनाको प्रतिनिधित्व गर्दछ । राष्ट्रिय भन्डा सम्प्रभुता, राष्ट्रिय अखण्डता र एकताको प्रतीक पनि हो ।

नेपालको राष्ट्रिय भन्डाको इतिहास र परम्परा निकै लामो र प्राचीन छ । यसको सम्बन्ध वैदिक काल र हिन्दु धर्मसँग जोडिएको छ । यो भन्डा दुई त्रिकोण भएको तीन कुने आकृतिको छ । यस किसिमको भन्डा संसारका कुनै पनि राष्ट्रको छैन । यो नै यसको खास विशेषता र छुटौ पहिचान हो । भन्डाको माथिल्लो त्रिकोणमा बाह्र कोण भएको खुर्पे चन्द्र र तल्लो त्रिकोणमा बाह्र कोण भएको पूर्ण आकृतिको सूर्य अड्कित छन् । यसको भुइँ रातो सिम्रिक रडमा छ र किनारा गाढा निलो रडमा छ । चन्द्र र सूर्य सेता रडमा छन् ।

राष्ट्रिय भन्डाको व्यापक अर्थ हुन्छ । यसका रूप र चिह्नले विशेष अर्थ बोकेका छन् । यसमा भएका दुई त्रिकोणले वैदिक हिन्दु परम्परालाई बुझाउँछन् । सूर्य र चन्द्रले पनि वैदिक सनातन धर्मलाई नै बुझाउँछन् । चन्द्रसूर्यलाई शाश्वतताको प्रतीक पनि मानिन्छ र यिनले राष्ट्र र राष्ट्रियताको अटलता र अखण्डताको कामना गर्दछन् । आर्यहरूले आफूलाई सूर्य र चन्द्रका सन्तति मान्ने भएकाले पनि यिनको अस्तित्व भन्डामा रहन गएको हो । सूर्य र चन्द्र नित्य ज्योतिर्मय स्वम् दिव्य शक्ति हुन् । यिनले जीवनशक्ति प्रदान गर्दछन् । सूर्य र चन्द्र जीवन र जगत्‌का सञ्चालक हुन् । यस भन्डामा माथि चन्द्र र तल सूर्य रहनुमा दुई मत प्रचलित छन् । पहिलो धार्मिक मतअनुसार चन्द्र सूर्यभन्दा माथि अन्तरिक्षमा रहन्छ र यो शीतलताको प्रतीक भएकाले प्रचण्डताको प्रतीक सूर्यको उग्र तापलाई शान्त पार्ने कार्य गर्दछ । चन्द्रमालाई बाह्रमणको राजा मानिने भएकाले पनि यो उच्च रहन गएको हो । भनिन्छ, ऐतिहासिक मतअनुसार पृथ्वीनारायण शाहले आफू चन्द्रवंशी राजा भएकाले सूर्यवंशी मल्लहरूभन्दा आफ्नो स्थान उच्च पार्न यो परम्परा चलाएका हुन् भनिन्छ ।

*****
* नेपालको राष्ट्रिय भन्डा राष्ट्रिय कार्यालयदेखि संयुक्त राष्ट्रसंघसम्म फहराइरहेको छ ।
* तेन्जिङ नोर्गे शेर्पाले यही भन्डालाई बोकेर पहिलो पटक सर्वोच्च शिखर सगरमाथामा
* फहराएका थिए । वीर पुर्खाहरूले यसैलाई बोकेर युद्ध मैदानमा क्रान्तिको बिगुल फुकेका
* थिए । यो राष्ट्र र राष्ट्रियता रहेसम्म यस भूमिमा फहराउने छ । राष्ट्रिय भन्डा राष्ट्रको
* सर्वोच्च गौरव हो र अन्य भन्डाहरू यसैको छहारीमा फहराउँछन् । यसैको छहारी र
* संरक्षणमा बस्दा जनता सुरक्षा र आनन्दको अनुभूति गर्दछन् ।

वसन्त ऋतु

कृ. सुब्रता भण्डारी

कक्षा : ९ 'ग'

वसन्त ऋतुमा हेर
डाँडा काँडा हरिया छन् ।

चराहरूको चिरबिरले
मन हर्षित भएको छ ।

फूलहरू वसन्तमा
गमकक मुस्कुराएका छन् ।

कोइलीको मधुर स्वरले
वन नै गुन्जिएको छ ।

गुराँसको सुन्दरताले
डाँडा नै रङ्गिएको छ ।

गुलाब मुस्कुराएर
घर सुन्दर भएको छ ।

वसन्त ऋतुको राजा
त्यसैले पनि भन्दछन् ।

सारा प्रकृति नै हेर
वसन्तमै रमाउँछन् ।

हाम्रो छिमेकी

४. सोफिया बराल

कक्षा : ३ 'ख'

हाम्रो घर वरिपरि आफ्ना आफ्ना घर बनाएर बस्ने मानिसलाई छिमेकी भनिन्छ । हाम्रो छिमेकमा धेरै थरी का घरहरू छन् । छिमेकीहरू भएपछि सधैँ मिलेर बस्नुपर्छ । छिमेकमा राम्रा नराम्रा धेरै थरी का घरहरू हुन्छन् ।

छिमेकी भनेका दुःख सुखमा साथी हुन् । छिमेकमा बसेपछि एक-अर्कालाई सहयोग गर्नुपर्छ । हामीले छिमेकीलाई सहयोग गच्छौं भने अरुले पनि सहयोग गर्दछन् । मान्छे सामाजिक प्राणी हो । त्यसैले समाजमा मिलेर बस्न रुचाउँछ । छिमेकीहरूसित राम्रो व्यवहार गर्नुपर्छ । यो हाम्रो धर्म पनि हो । असल हुनु पनि हाम्रो कर्तव्य हो । समाजमा सबै मान्छेसँग, मिठो बोल्नुपर्छ । काम गर्दा पनि सबैसँग मिलेर गर्नु पर्छ । कसैसँग रिसाउनु भगडा गर्नु हुँदैन । समाजमा सबैको भलो हुने काम गर्नुपर्छ । छिमेकमा सामानहरू लिनेदिने गरिन्छ । छिमेकमा कोही बिरामी परेमा, कुनै काम परेमा विवाह परेमा, मर्दा, पर्दा सहयोग गर्नुपर्छ । सबैसँग मिलेर बस्दा आफूलाई पनि सजिलो हुन्छ ।

कड्गारु

५. आर्यन गुरुङ

कक्षा : ३ 'क'

म आज कड्गारुको बारेमा भन्छु । कड्गारु अस्ट्रेलियामा पाउँछ । कड्गारु अस्ट्रेलियाको राष्ट्रिय जनावर हो । कड्गारुको हात छोटो र खुट्टा लामो चाँही लामो हुन्छ । कड्गारु उफन मात्र सक्छ । कड्गारु २० वर्षसम्म बाँच्न सक्छ । कड्गारुको पछाडि भएको पुच्छरलाई पाँचौं खुट्टा भनिन्छ । कड्गारुको पछाडिको खुट्टा र पाँचौं खुट्टाले घण्टौं उभिन सक्छ । पोथी कड्गारुको पेटको तल एउटा छालाको थैलो हुन्छ । त्यहाँ कड्गारुको बच्चा बस्छ । पोथी कड्गारुले आफ्ना बच्चालाई द कि ९ महिना आफ्नो थैलोमा राख्छ । कड्गारु एक घण्टामा ४८ किलोमिटर उफेर दौडन सक्छ । कड्गारु ६ फिटसम्म अगलो हुन्छ । कहिले काहीं भाले कड्गारु आफ्नो बहादुरीको लागि हाना-हान गर्छ । कुनै-कुनै कड्गारु मुसा जत्रो हुन्छन् । कड्गारु ४६ प्रजातिका हुन्छन् ।

लक्ष्य

१०. कल्पित नेपाल

कक्षा : ९'क'

मिहिनेत गर तिमीले अब लक्ष्य छैन टाढा
फूलको बाटोमा फूल मात्रै हैन हुन्छन् काँडा ।

काँडा हटाई फूलको सुवास तिमीले छनुपछ
देशको निमित राष्ट्रभक्ति मनमा भर्नुपछ ।

परिश्रमी ती हातहरू नहोऊन् कहिल्यै पछि
सबैलाई साथ लिई तिमी बढ्नुपछ अघि ।

गुरु अनि अभिभावक हुन् सबै तिम्रा मित्र
देशका लागि अब तिमीले कोर नयाँ चित्र ।

आफ्नो मान्छेले गाली गर्दा तिमी रुनु हुन्नु
जीवनलाई बर्बाद पार्ने चिज छुनु हुन्न ।

तिम्रो जीवन सफल भए हामी हुन्छौं खुसी
पढ्न लेख्न छोडी हामीलाई नवनाउनू दुःखी ।

तिम्रै लागि हामीले जीवन अर्पण गच्याँ
आफू पीडा सहेर बाहिर भने खुसी भयाँ ।

तिमी देशको जनशक्ति तिमी हाम्रै शान
देश विदेश संसारभरि बढाऊ देशको मान ।

क्षणिक ती आनन्दलाई तिमीले त्याग्नुपछ
लगनशील बनी लक्ष्य भेट्न तिमी लाग्नुपछ ।

□□□

मेरो गाउँ

४. साइरस राम बराल

कक्षा : ९ 'क'

जूनको एक टुका जस्तो

पोखराको बिचको भइयो कस्तो

जिरो मिटरको चोक त्यो

मेरो गाउँ हो नि यो ।

आमाको न्यानो काखमा

बाबाको मायाको साथमा

टलक्क टल्किएको हिमालको साथ

सुखसँग बिते हरेक दिन र रात ।

हिमालले ऐना हेदै थियो फेवातालमा

राम्रो वातावरण थियो हरेक सालमा

चराहरू कराउँछन् कता हो कता

फूलको मिठो सुगन्ध आउँछ सदा ।

कति मिठो त्यो पारिजातको बास्ना

रमाइलो हुन्थ्यो साथीसँग खेल्न

भिसमिसे तारा जस्ता घर

सबैलाई लाग्छ त्यहाँ बस्न रहर ।

□□□